

ONDERHOUDSCHECKS

PRAKTISCHE ADVIEZEN

KLEIN HERSTEL

INSPECTIERAPPORT 2018
Objectnummer 0679
Toren (Jouster Toer)
Midstraat 67 te Joure

INSPECTIERAPPORT

Objectgegevens

Objectnummer: 0679
Debiteurnummer: 4044
Object: Toren N.H. Kerk
Gelegen te: Midstraat 67 te Joure
Gemeente: De Fryske Marren
Monumentnummer: R 20833

Inspectieplan

Algemeen

Risicoklasse: 3
Frequentie inspectie (maanden): 24
Inspecties mogelijk vanaf (tijd): 8 uur
Eigenaar: Stichting tot Behoud van Rijksmonumenten
Contactpersoon: p/a de heer J. de Vries Telefoon: (0513) 43 63 40
Wolsmastate 5 te Ouwsterhaule
Sleuteladres: Via bovenstaande of de heer Jorritsma Telefoon: (0513) 41 48 87

Locatie bus

Parkeren naast de kerk. Achter de kerk is ook een parkeerterrein (vrij parkeren).

Materialen op locatie

-

Bijzonderheden

-

Bereikbaarheid en toegankelijkheid

Volgens de geldende normen en richtlijnen voldoet het gebouw niet geheel aan de eisen.

De spits en koepel op de opengewerkte lantaarn kunnen, in overleg, periodiek met een hoogwerker worden geïnspecteerd.

Inspectiegegevens

Inspectie uitgevoerd door: P.D. van Vliet
Datum inspectie: 15 mei 2018

Inleiding

Dit inspectierapport is tot stand gekomen volgens de uniforme en onafhankelijke Inspectiemethode van de gezamenlijke provinciale Monumentenwachten.

De inspectie heeft betrekking op de staat van onderhoud en de gebreken aan die delen van het object, die zichtbaar en op redelijke wijze veilig bereikbaar zijn. Er wordt niet gecontroleerd op niet-zichtbare delen c.q. verborgen gebreken en er wordt geen asbestinventarisatie uitgevoerd. Het inspectierapport is bedoeld als leidraad voor het plegen van stelselmatig en periodiek onderhoud ter voorkoming van verval.

Op onze website www.monumentenwachtfryslan.nl kunt u aanvullende informatie vinden, waaronder een onderhoudswijzer met infobladen en duurzaamheidtips.

Voor uitvoering van werkzaamheden adviseren wij u om te informeren bij de gemeente of hiervoor een vergunnings- of meldingsplicht geldt.

Uitgevoerde werkzaamheden door de Monumentenwacht

-

Verwerkte materialen

-

INSPECTIERAPPORT

Algemeen

De constructieve toestand (casco) van de toren is redelijk, behoudens de naaldspits waarvan de constructieve toestand matig is. De onderhoudstoestand is redelijk.

Ter oriëntatie: de zijde van de Midstraat is (bij benadering) de westzijde.

Belangrijkste aanbevolen werkzaamheden in volgorde van prioriteit onderdelen

	<u>rubriek</u>	<u>technische staat</u>	<u>termijn</u>
○ Nader onderzoek zwamaantasting makelaar.	2.1.1/2.2.4	slecht	z.s.m./2018
○ Bestrijden houtborende insecten.	3.2.1		0-2 jaar
○ Herstel vogelwering.	1.8	matig/n.v.t.	1-3 jaar
○ Schilderwerk. Herstel wijzerplaten.	1.4.1/1.7	matig/n.v.t.	1-3 jaar
	1.8/2.7		
○ Herstel luikje omloop.	2.5.4	n.v.t.	1-3 jaar
○ Afdichten scheuren/ gaatjes.	2.7	n.v.t./matig	3 jaar
○ Enig herstel muurwerk.	1.2.1	n.v.t.	3-6 jaar
○ Herstellen plafond.	3.4	matig	3-6 jaar
○ Onderzoek en eventueel herstel balk(opleggingen)/ constructie houtwerk en ankers.	3.2.1	n.v.t./matig	6 jaar
○ Schoonmaken toren.	3.2.1	n.v.t.	regelmatig

RUBRIEK	TOELICHTING	HERSTELADVIES
<p>1. GEVELS</p>		
<p><u>1.1 Funderingen</u> Algemeen - fundering</p>	<p>G Voor zover waarneembaar en gezien de kwaliteit van het opgaande muurwerk.</p>	
<p><u>1.2 Gevels</u></p>		
<p><i>1.2.1 Baksteen</i> Algemeen - metselwerk</p>	<p>R Voor zover waarneembaar scheurvorming onder de omloop, onder andere aan de oostzijde en noordzijde, wat vermoedelijk wordt veroorzaakt door het roesten van ankerwerk. Zie ook rubriek 3.1. In de dagkanten van galmgaten zijn enkele lichte verticale scheuren aanwezig. Enkele stenen, onder andere van de bogen van galmgaten, zijn stukgeraakt en losgeraakt. Van de rondboog boven de entreedeur is het muurwerk gescheurd. De scheuren lopen boven de rondboog door. Enkele stenen zijn verschilferd. Enkele geroeste draadeinden/ keilbouten in de noordelijke gevel. Verspreid enige plantengroei.</p>	<p>○ De draadeinden uit de noordelijke gevel verwijderen om schade (door roest) aan het metselwerk te voorkomen; 4 stuks. ○ De toren in overleg m.b.v. onze bergsportuitrusting nader inspecteren. Hierbij kan scheurvorming in de gevels (onder andere onder de omloop) nader (beter) worden geïnspecteerd.</p>
<p>- voegwerk</p>	<p>R Verspreid is enig voegwerk uitgesleten. Langs het maaiveld is voegwerk uitgespoeld. Onder de waterlijst aan de westzijde enig uitgesleten voegwerk. Het voegwerk van enkele dagkanten van galmgaten is uitgesleten. Het in het verleden uitgevoerde voegwerk is te hard ten opzichte van de steen, waardoor de stenen plaatselijk beginnen te schilferen.</p>	<p>○ Het (partieel) herstellen van het voegwerk moet zorgvuldig – en geheel volgens het bestaande (originale) voegwerk – worden uitgevoerd. Ervaring leert ons dat veel herstelwerk onzorgvuldig/ onvakkundig wordt uitgevoerd waardoor (de aanblik van) de gevel vaak onherstelbaar wordt verminkt. ○ Op termijn bij gelegenheid herstellen van ca. 20 m². ○ Met onze bergsportuitrusting kan ook het voegwerk nader worden geïnspecteerd.</p>
<p>- gecoate natuursteen waterlijsten</p>	<p>R De waterlijsten vertonen lichte scheuren. De verflaag bladdert plaatselijk.</p>	
<p>- muurankers</p>	<p>R Oppervlakkig geroest. Het gedeelte in het metselwerk/ op het grensvlak met het metselwerk is vermoedelijk wat sterker geroest. Zie betreffende ankers ook rubriek 3.2.1.</p>	

RUBRIEK	TOELICHTING	HERSTELADVIES	0679
<u>1.4 Vensters</u>			
1.4.1 <i>Natuursteen</i>			
West			
- gecoate natuursteen venster	R Bij de verbindingen en langs het gevelmetselwerk ontstaat lichte scheurvorming. Mogelijk veroorzaakt door het roesten van ijzerwerk/ ankers. Aan de binnenzijde is de mortel ter opvulling van gaten rond enkele duimen van de sluihaken van luiken gescheurd en losgeraakt.	○ Herstel is (nog) niet aan de orde.	
- coating/ muurverf	M Voornamelijk op dorpels en rondom duimen gebladderd.		
1.4.2 <i>Hout</i>			
Algemeen			
- ronde houten vensters	G Terug liggend in gevel nissen.		
- luiken westzijde	G Het hout aan uiteinden van planken is licht gescheurd.		
- duimen en gehengen	G Duimen zijn minimaal geroest.		
- lood onder venster	G		
<u>1.5 Deuren, poortjes, toegangen</u>			
West			
- deuren	R Betreft een multiplex deurplaat met hierop houten delen. Het plaatmateriaal is aan het ondereinde licht gerot.	○ Herstel is niet aan de orde.	
- hardstenen dorpel	G		
- duimen en gehengen	G		
<u>1.7 Glas/schilderwerk</u>			
1.7.1 <i>Beglazing/glas in lood</i>			
Beglazing, blank glas			
- in ronde vensters	G		
- stopverf	G		
Glas in lood west			
- loodnet	G		
- messing bindroeden	G		
- ruitjes	G In het middelste venster een gescheurd ruitje.		
1.7.2 <i>Schilderwerk</i>			
Algemeen			
- ronde vensters in nissen	R Licht verschaald schilderwerk.		
- luiken in natuursteen venster (west)	M Schraal schilderwerk. Gescheurd schilderwerk/ met het hout mee gescheurd.	○ Schilderwerk luiken behandelen.	
- deuren hoofdentree	R Schraal, licht gescheurd schilderwerk.		
<u>1.8 Diversen</u>			
Noord- en westzijde			
- natuursteen gevelstenen	G		
- coating gevelsteen west	R De coating is dof.	○ Op termijn behandelen.	
- ankertjes gevelstenen	R Licht door roest aangetast (betreft de gevelsteen boven de hoofdentree).		
- loodafdekking gevelstenen	G		

RUBRIEK	TOELICHTING	HERSTELADVIES
<p>Galmopeningen</p> <ul style="list-style-type: none"> - houten galmborden 	<p>R Verweerd houtwerk, met name de bovenste zijn verweerd/ beschadigd. De balkjes waar de borden op gemonteerd zijn, zijn verweerd/ aangetast, met name in/ nabij het muurwerk.</p> <p>Opleggingen galmbord balkjes aangetast.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Herstel is (nog) niet aan de orde.
<ul style="list-style-type: none"> - schilderwerk borden - vogelwering, gaas in ijzeren frame 	<p>R Vervuild, schraler, plaatselijk scheurvorming.</p> <p>M Beschadigd. Van enkele is het gaas losgeraakt en openstaand waardoor er vogels in de toren kunnen komen. Er zijn echter geen vogels in de toren aangetroffen.</p> <p>Aan de buitenzijde van het gaaswerk kunnen vogels nestelen; ten tijde van deze inspectie is aan de westzijde een nest aanwezig (kauwen).</p> <p>De vogelwering is niet meer intact.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Losse delen gaas opnieuw vastzetten aan het ijzeren frame m.b.v. ijzerdraad. ○ Op termijn kan er wellicht een vogelwering tussen de galmborden worden aangebracht waardoor er geen vogels meer op kunnen nestelen.
<ul style="list-style-type: none"> - afzaten Wijzerplaten - wijzerplaten 	 <p>Vogels nestelen op de (bovenste) galmborden.</p> <p>G Voor zover waarneembaar.</p> <p>R Vermoedelijk plaatselijk door houtrot aangetast.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Herstellen bij onderhoudsschilderwerk. Vermoedelijk moeten enkele nieuwe delen hout worden ingezet.

RUBRIEK	TOELICHTING	HERSTELADVIES	0679
<ul style="list-style-type: none"> - schilderwerk - gefelsde lood omlijsting - wijzers en cijfers 	<p>S Met name van de westelijke en zuidelijke is de verf gescheurd en gebladderd.</p> <p>G</p> <p>G</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Uitvoeren schilderwerk (alle wijzerplaten). 	
<p>2. DAKEN</p> <p><u>2.1 Kapconstructies</u></p> <p><i>2.1.1 Hout</i> Constructie koepel en spits</p> <ul style="list-style-type: none"> - verbinding makelaar naaldspits/ schoren naar dakvoet koepel 	<p>S Vrij omvangrijke aantasting door zwam en houtrot in de verbinding/ in de makelaar. Vermoedelijk is de loodbekleding van de koepel/ aansluiting op de naaldspits niet waterdicht. Open verbindingen tussen schoren en makelaar.</p> <p>Aangetaste makelaar/ bovineinden schoren.</p> <p>De aantasting bevindt zich onder aan de naaldspits (waar de meeste windkracht op komt).</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Nader onderzoek naar de omvang van de aantasting. Wellicht buitenom inspecteren (hoogwerker) en het lood rondom de aantasting gedeeltelijk losmaken waardoor de omvang van de aantasting beter zichtbaar wordt. ○ Omdat de naaldspits constructief geheel rond deze makelaar is opgebouwd is het van belang tijdig nader onderzoek en indien nodig herstellen uit te voeren. ○ Rekenen op het vervangen van de aangetaste delen. 	
<ul style="list-style-type: none"> - eiken constructies; overige - stijlen open lantaarn - loodbekleding stijlen 	<p>R Voor zover waarneembaar. Deze delen zijn niet toegankelijk. Op de zwaardconstructie is een nest (vogels) aanwezig.</p> <p>R Aanname, met lood bekleed.</p> <p>G</p>		
<p><u>2.2 Dakbedekking</u></p> <p><i>2.2.3 Leien</i> Dichte lantaarn</p> <ul style="list-style-type: none"> - houten beschot - schublei bekleding <p><i>2.2.4 Metaal</i> Dichte lantaarn</p> <ul style="list-style-type: none"> - gefelst lood op insnoering 	<p>G</p> <p>G</p> <p>G</p>		

RUBRIEK	TOELICHTING	HERSTELADVIES	0679
Opengewerkte lantaarn - gefelst loden vloer / randwerk op brede verjongingen	R	Boven het vlaggenluik is de loden bedekking wat verwrongen en licht gescheurd, geen lekkage.	
Torenhelm en naaldspits - gefelst loodbekleding/ randwerk	M	De koepel en spits zijn uitsluitend van afstand geïnspecteerd. Vermoedelijk enige lekkage op de aansluiting van de naaldspits en de koepel waardoor de makelaar is aangetast (rubriek 2.1.1). Wellicht is het loodwerk verder in goede staat en het kan grotendeels behouden blijven. Het vlakke lood op de beschieting onder de koepel is aan de westzijde en noordwestzijde wat opgeboid.	○ Nader onderzoek lekkage/ herstel loodwerk (zie ook rubriek 2.1.1).
<u>2.3 Loodaansluitingen</u>			
Dichte lantaarn - voetlood - lood op hoeken van achtkant	R G	Verspreid gescheurd. Poesterlood.	
<u>2.5 Dakopeningen</u>			
<u>2.5.4 Luiken</u>			
Luik / deurtje naar omloop - luik	R	De stopverf is zacht en gescheurd. Het luik klemt fors waardoor er schade kan optreden aan lood, luik en hang- en sluitwerk.	○ Het luikje passend maken in de sparing.
- loodbekleding luik	G		
- lood over dorpel onder luik	R	Gescheurd en gaten in het lood.	○ Lood vervangen. Wat ruimte tussen luik en lood over dorpel creëren zodat het luik er niet meer overheen sleept.
Vlaggenluik - loodbekleding luik	G		
Naar opengewerkte lantaarn - koper bekleed luik	G		
Koepel op opengewerkte lantaarn - lood bekleed luik	G	Aanname. Uitsluitend van afstand geïnspecteerd.	
<u>2.7 Gootlijsten/balustraden</u>			
Omloop - zandsteen balustrade op consoles	G		
- aansluiting balusters op vloer / - vloer op waterlijst	R	De aansluiting is niet geheel waterdicht meer. Er ontstaan lichte scheuren en gaten tussen de vloer en de balusters en de vloer en de waterlijst.	○ Tijdig afdichten; de scheuren en gaten schoonmaken en met reparatie mortel dichten.
- omloop vloer	R	Lichte scheurvorming. Langs de balustrade wat sterker.	

RUBRIEK	TOELICHTING	HERSTELADVIES	0679
- waterlijst langs (buitenom) omloopvloer	R De waterlijst onder de balustrade ver- toont tevens lichte (langs)scheuren. Door bovenvermelde scheuren en voor- namelijk door de gaten kan door inwa- teren sterke schade ontstaan. Er zijn overigens geen losse delen aan- getroffen tijdens deze inspectie.	○ Het is van groot belang de gaten en scheuren tijdig te dichten.	
			
	Scheurvorming en enkele gaatjes waar water in kan dringen.		
- siervazen op hoeken	G		
- r.v.s ankerwerk balustrade	R De bevestigingen van de ankers zijn ge- roest.		
- ijzeren ankers siervazen	G		
- muur coating	R De afwerking wordt wat schraler, ver- der voornamelijk vervuild. Van de vloer is de afwerking gebladderd.		
2.8 Diversen			
Spits			
- ijzeren bekroning	G Aanne. Uitsluitend van afstand geïn- specteerd.		
- pijnappels en windvaan	G		
3. INTERIEUR			
3.1 Binnenwanden			
Borstwering ter plaatse van dichte lantaarn			
- gepleisterd muurwerk	R Plaatselijk scheurvorming en zout uit- bloei.		
- verankeringen	M De ankers in -, door - en op de borstw- ering zijn plaatselijk sterk geroest. Er is echter (nog) geen sterke vervolgschade zichtbaar.	○ Op termijn demonteren, ontroes- ten en roestwerend behandelen. In te metselen delen omwikkelen met vethoudend band. 24 stuk.	
Overige			
- binnenzijde buitengevels en binnenmuren	R Plaatselijk enige scheurvorming, onder andere boven de rondvensters en in de rechtsaal. In de cel scheurvorming in de binnenmuur, vermoedelijk rust de balk op de muur in plaats van de buiten muur.		
- pleisterwerk en muurverf	R Verspreid gescheurd, gebladderd en los. Plaatselijk wat uittreden van zouten aanwezig.	○ Waar nodig bijwerken muurverf en pleisterwerk.	

RUBRIEK	TOELICHTING	HERSTELADVIES	0679
3.2 <u>Dragende constructies/vloeren</u>			
3.2.1 <i>Dragende constructies</i>			
Algemeen			
- houten constructies	R Meerdere onderdelen van de constructies zijn in het verleden door houtborende insecten, voornamelijk bonte knaagkever en houtworm, aangetast en verweerd. Ook nu zijn enkele, hieronder vermelde, actieve aantastingen aangetroffen. Plaatselijk zijn vloerbalken / houten constructie onderdelen door boringen onderzocht. Resultaten zijn ons niet bekend.	○ De toren regelmatig schoonmaken. Te ontdoen van stof en vuil waardoor inspecties beter en veiliger kunnen worden uitgevoerd. Ook zijn in een schone toren/ kapruimte eventuele actieve aantastingen van houtborende insecten veel beter zichtbaar.	
- ijzerwerk door verbindingen	R Geroest.		
- verankeringen balken	G Tenzij hieronder anders vermeld. Meerdere verankeringen zijn reeds behandeld/ ontroest.		
Vloer boven gevangen ruimtes begane grond			
- balklaag	M Enkele opleggingen zijn door houtrot en houtborende insecten aangetast (oude aantastingen door bonte knaagkever).	○ Herstel is niet direct noodzakelijk. Op termijn/ bij gelegenheid uitvoeren.	
Vloer onder rechtszaal	Zichtbaar vanaf begane grond.		
- balk langs westgevel	R De balk is onderzocht door boringen uit te voeren. Resultaten zijn ons niet bekend. Wel is zichtbaar dat de balk langs het muurwerk door houtrot is aangetast. Tevens actieve aantastingen door bonte knaagkever geconstateerd.	○ Overwegen de balk te vervangen.	
- overige balken	R Enkele opleggingen zijn met kunsthars aangegoten. Verder oude aantastingen van houtborende insecten aanwezig.		
- balkankers	R Door roest aangetast. Vermoedelijk in het muurwerk sterker geroest.		
Vloer boven rechtszaal			
- balklaag	R De met kunsthars aangegoten opleggingen zijn gebroken. Er zijn echter sleutelstukken onder de balken aangebracht. Verder aantastingen van houtborende insecten aanwezig. Vermoedelijk actieve aantastingen door bonte knaagkever en houtworm in/ nabij de oplegging in de noordelijke gevel van de oostelijke balk.		
Vloer van tribune			
- balklaag	G		

RUBRIEK	TOELICHTING	HERSTELADVIES	0679
<p>Vloer onder ruimte carillon</p> <ul style="list-style-type: none"> - balklaag - eiken constructie 	<p>R Geen ernstige gebreken geconstateerd.</p> <p>R Betreft een fraaie oude draagconstructie van vermoedelijk een voormalige klokkenstoel of carillon.</p>		
<p>Vloer boven ruimte carillon</p> <ul style="list-style-type: none"> - balklaag 	<p>R Voor zover waarneembaar. Er is een kijkgat aanwezig tussen (verlaagd) plafond en balken. Diverse actieve aantastingen van houtboorders in het spint-hout van de balken.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Bestrijden aantastingen. 	
<ul style="list-style-type: none"> - balkankers 	<p>M Het anker in de noordwesthoek is sterk geroest. Vermoedelijk zijn de overige ankers van deze balklaag ook sterk geroest.</p>		
<p>Onder dichte lantaarn</p> <ul style="list-style-type: none"> - muurplaten 	<p>R In de muurplaat op de westelijke muur is een actieve aantasting van bonte knaagkever aanwezig. Vermoedelijk zijn niet zichtbare delen van de constructies rondom ook aangetast.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Alleen (rondom) de actieve aantastingen bestrijding uitvoeren. 	
<p>Constructie ter hoogte van (en in) dichte lantaarn</p> <ul style="list-style-type: none"> - algemeen 	<p>Ter hoogte van de omloop.</p> <p>Veel verweerde delen/ gaten in constructie houtwerk. Veel vuil en stof aanwezig.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ De ruimte opruimen en schoonmaken. 	
<ul style="list-style-type: none"> - eiken constructie (lager deel lantaarn) 	<p>R In de stijlen, onder andere op de noordoosthoek zijn, direct boven de borstwering actieve aantastingen van bonte knaagkever aangetroffen. Mogelijk zijn meerdere constructie delen op deze hoogte aangetast. (Zie ook hierboven bij; "onder dichte lantaarn"). De noordwest- en zuidwestelijke slof onder de schoor zijn door houtrot aangetast en zijn losgeraakt.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Het constructiehoutwerk/ de ruimte schoonmaken en alleen (rondom) de actieve aantastingen bestrijding uitvoeren. ○ Bij gelegenheid nader onderzoek naar aangetast houtwerk van opleggingen balken en sloffen. Eventuele aangetaste delen aanlassen. 	
	 <p>Enkele sloffen zijn losgeraakt.</p>		

RUBRIEK	TOELICHTING	HERSTELADVIES	0679
Constructie ter hoogte van (en in) dichte lantaarn			
- constructie (hoger deel lantaarn)	R	In het recente verleden zijn veel eikenhouten constructie delen vervangen door bilinga. Geen aantastingen geconstateerd. Veel open verbindingen van de nieuwere constructie delen zijn opgevuld met hout/klossen (slordig).	○ Aandraaien moeren op r.v.s. draad-einden. Voorzien van zelfborgende moeren.
3.2.2 Vloeren			
Algemeen			
- klinkers begane grond	G		
- houten vloeren	G		
3.4 Plafond			
Plafond boven carillon			
- algemeen	M	Plaatselijk loszittende en uitgezakte delen.	○ Herstellen plafond.
3.8 Betimmeringen, meubilair (aarden nagelvast)			
Algemeen			
- eiken spiltrap	R	Fraaie trap; oud, plaatselijk verweerd hout waarin ook aantastingen (houtborende insecten) aanwezig zijn geweest. Vermoedelijk verzakt de spil, hierdoor scheurvorming in de muren en scheve treden.	○ Onderzoek uitvoeren naar eventuele verzakking spil.
- balustrade tribune	G		
3.9 Diversen			
Rechtszaal			
- ijzeren haken mantel van schouw	R	Geroest. Deze haken bevinden zich echter geheel in de binnen constructie.	
Carillon			
- ijzeren onderslagen	R	Licht geroest.	
- opleggingen onderslagen	M	Met name in de westgevel sterk door roest aangetast. Echter geen schade aan het muurwerk aangetroffen.	○ Op termijn herstellen.
- muurankers westgevel onder de onderslagen	M	Met name de noordwestelijke is (in het muurwerk) sterk door roest aangetast. Ook hier geen schade aangetroffen wat veroorzaakt zou kunnen worden door roest.	○ Als bovenstaande.
- ijzerwerk carillon	R	Plaatselijk licht door roest aangetast.	
- klokken/ klepels e.d.	G	Niet nader door ons geïnspecteerd.	
Klokkenstoel			
- ijzeren klokkenstoel (2 stuks)	G	Waaronder; tuimelas, luidwiel, klok en klepel met bevestigingen. Betreft oude klokken, de overige onderdelen zijn van gegalvaniseerd staal en betrekkelijk nieuw.	
Open lantaarn			
- klok	G		
- hamer	G		
- ophanging	G		

RUBRIEK	TOELICHTING	HERSTELADVIES	0679
Ruimte ter hoogte van carillon			
- ijzeren profielen tegen westgevel ("muurstijlen")	M	Door roest aangetast. Plaatselijk sterk aangetast.	○ Op termijn herstellen.
- bevestigingen profielen	M	De bevestigingen in/ aan het muurwerk zijn sterk geroest. Er is echter geen grote vervolgschade aan het muurwerk aangetroffen door het roesten van profielen/ bevestigingen.	○ Als bovenstaande/ vervangen bevestigingen. ○ Overwegen de gehele profielen te vervangen.
Schavot			
- begane grond	R		
4. DIVERSEN			
<u>4.1 Technische installaties</u>			
<i>4.1.2 Bliksembeveiliging</i>			
Algemeen			
- installatie		N.B. De inspectie van de bliksembeveiliging heeft uitsluitend betrekking op de uitwendige installatie.	○ Betreffende de juiste functionering, dient u de installatie periodiek te laten doormeten door een gespecialiseerd bedrijf.
- leidingen en bevestigingen	G		
<u>4.2 Bereikbaarheid en toegankelijkheid</u>			
<i>4.2.1 Interieur (toegankelijkheid)</i>			
Elektrische installatie			
- algemeen	G		
Losse ladders			
- algemeen	R	Enkele sporten zitten los in de ladder naar uurwerkzolder. Er is geen ladder aanwezig om in de koepel constructie te komen.	○ Sporten vastzetten. ○ Ladder aanbrengen.
Loopplanken, bordessen en loopbruggen			
- algemeen	G		
Dakkapellen en luiken			
- algemeen	G		
Dakvoeten			
- algemeen	G		
Asbest			
- algemeen	R	In de meterkast vermoedelijk asbest.	
<i>4.2.2 Exterieur (bereikbaarheid)</i>			
Torenbekroning; lantaarn, koepel, naaldspits			
- algemeen	G	In overleg met de eigenaar kunnen er werkzaamheden of inspecties met behulp van een hoogwerker uitgevoerd worden. Hierdoor is het niet noodzakelijk om (verdere) veiligheidsvoorzieningen aan te brengen.	

RUBRIEK	TOELICHTING	HERSTELADVIES
<p>Torenbekroning; lantaarn, koepel, naaldspits</p> <ul style="list-style-type: none">- opengewerkte lantaarn	<p>R Er is alleen een handregel aanwezig. Een knieregel ontbreekt. De huidige valbescherming voldoet niet aan de eisen.</p> 	<ul style="list-style-type: none">○ De ruimte niet openstellen voor publiek.○ Betreden met een veiligheidsgordel waardoor aangelijnd (veilig) kan worden gewerkt.○ Uitbreiden met alleen een knieregel is vermoedelijk niet voldoende om aan de eisen te voldoen. Er zou dan moeten worden voorzien in een spijlenhekwerk als valbescherming. Vanuit monumentaal oogpunt is dit niet aan te bevelen. De lantaarn verliest dan zijn fraai open karakter.